

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงบรรยาย ประเภทการวิจัยอธิบาย (explanatory research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความเชื่ออำนาจภายในตนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา และตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมการโครงสร้างความเชื่ออำนาจภายในตนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษากับข้อมูลเชิงประจักษ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดทั้งหมด 8 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดนครนายก จังหวัดระยอง จังหวัดชลบุรี จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดจันทบุรี จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดตราด และจังหวัดสระแก้ว ซึ่งมีจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 185 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ 34 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 76 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็ก 75 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 107,604 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ใช้เทคนิควิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจกลุ่มตัวอย่างจำนวน 600 คน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันจำนวน 600 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบวัดความเชื่ออำนาจภายในตนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ ตอนที่ 2 สอบถามลักษณะการแสดงออกทางพฤติกรรมของนักเรียนในแต่ละองค์ประกอบของความเชื่ออำนาจภายในตนจำนวน 53 ข้อ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่าง 1,200 คน จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติพื้นฐาน และแบ่งกลุ่มข้อมูล 600 คน วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจโดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows แล้วยืนยันผลการวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอีก 600 คน โดยใช้โปรแกรม LISREL 8.50

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความเชื่ออำนาจภายในของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา และตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมการ โครงสร้างความเชื่ออำนาจภายในของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสังกัดโรงเรียนกรมสามัญศึกษา กับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจความเชื่ออำนาจภายในของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ผู้วิจัยใช้แบบวัดประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ จำนวน 89 ตัวแปร จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจได้องค์ประกอบความเชื่ออำนาจภายในของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 5 องค์ประกอบ จำนวน 53 ตัวแปร โดยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก ทำการหมุนแกนแบบอโรโทเนล โดยวิธีการแวร์ริแมกซ์ สามารถอธิบายความแปรปรวนร่วม ได้ทั้งสิ้น 31.64 % ค่าสถิติ bartlett's test of sphericity มีค่าเท่ากับ 17226.207 ($p < .000$) แสดงว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญ และดัชนีไกเซอร์-เมเยอร์-ออลกิน มีค่าเท่ากับ 0.931 แสดงว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์กันเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันต่อไป ในการคัดเลือกตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบที่เหมาะสมนั้น ผู้วิจัยคัดตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบต่ำกว่า 0.4 ออกและพิจารณาค่าไอเกนมากกว่า 1.00 องค์ประกอบที่มีค่าไอเกนมากที่สุด คือ ด้านความภาคภูมิใจในตนเอง มีค่าไอเกนเท่ากับ 17.88 รองลงมาคือการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีค่าไอเกนเท่ากับ 3.56 ด้านความมีวินัยในตนเอง มีค่าไอเกนเท่ากับ 2.81 ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีค่าไอเกนเท่ากับ 1.98 และด้านสุดท้ายคือ ความวิตกกังวล มีค่าไอเกนเท่ากับ 1.94 ดังรายละเอียดดังนี้

ด้านความภาคภูมิใจในตนเอง อธิบายได้ด้วยตัวแปร 20 ตัวแปร แสดงว่านักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจภายในด้านความภาคภูมิใจในตนเองมีลักษณะ เช่น ชอบเป็นแกนนำในการจัดกิจกรรม ได้รับเลือกเป็นหัวหน้ากลุ่มในการทำงาน สามารถแบ่งงานให้เพื่อนได้ทำงานตามความสามารถ ชอบแสดงความคิดเห็นในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นต้น มีน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .692 ถึง .415 ค่าไอเกนเท่ากับ 17.887 และค่าความแปรปรวนร่วมเท่ากับ 20.097

ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ อธิบายได้ด้วยตัวแปร 7 ตัวแปร แสดงว่านักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณมีลักษณะ เช่น เลือกเรียนในสิ่งที่ชอบไม่ใช้เพราะผู้ปกครองบังคับ เชื่อว่าการรับประทานผักผลไม้ช่วยแก้ปัญหาการจับถ่ายได้ เชื่อว่าการสวมเสื้อสายเดี่ยวไปทำบุญที่วัดไม่เหมาะสมเพราะเป็นการกระทำที่ไม่รู้จักกาลเทศะ สามารถแยกแยะสิ่งที่เป็นข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นได้ เป็นต้น มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .511 ถึง .413 ค่าไอเคนเท่ากับ 3.526 และค่าความแปรปรวนรวมเท่ากับ 3.961

ด้านความมีวินัยในตนเอง อธิบายได้ด้วยตัวแปร 10 ตัวแปร แสดงว่านักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนด้านความมีวินัยในตนเองมีลักษณะ เช่น ไม่เขียนข้อความต่าง ๆ ลงบนโต๊ะ ทิ้งขยะในที่รองรับ แต่งกายถูกต้องตามกาลเทศะ ขออนุญาตครูก่อนออกจากห้องเรียน เป็นต้น มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .534 ถึง .416 ค่าไอเคนเท่ากับ 2.818 และค่าความแปรปรวนรวมเท่ากับ 3.166

ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อธิบายได้ด้วยตัวแปร 8 ตัวแปร แสดงว่านักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีลักษณะ เช่น เมื่อมีปัญหาฉันท้อย ๆ คิดในการที่กระทำสิ่งต่าง ๆ เป็นคนมีความรับผิดชอบสูง เมื่อสงสัยในบทเรียนมักยกมือถามเพื่อความเข้าใจ เชื่อว่าสอบได้คะแนนดีเพราะการอ่านหนังสือไม่ใช่เพราะความบังเอิญ เป็นต้น มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .492 ถึง .409 ค่าไอเคนเท่ากับ 1.981 และค่าความแปรปรวนรวมเท่ากับ 2.226

ด้านความวิตกกังวล อธิบายได้ด้วยตัวแปร 8 ตัวแปร แสดงว่านักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนด้านความวิตกกังวลมีลักษณะ เช่น ไม่รู้สึกกลัวในสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตไม่ว่าวัน หนึ่งอาจได้รับอันตรายจากอุบัติเหตุต่าง ๆ เมื่อคุณพ่อคุณแม่ต้องเดินทางไม่รู้สึกหวั่นว่าท่านได้รับอันตรายต่าง ๆ ไม่กลัวความล้มเหลวในการกระทำสิ่งต่าง ๆ แม้ว่าเป็นเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ เป็นต้น มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .736 ถึง .505 ค่าไอเคนเท่ากับ 1.944 และค่าความแปรปรวนรวมเท่ากับ 2.184

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจได้องค์ประกอบทั้งสิ้น 5 องค์ประกอบ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 53 ตัวแปร ซึ่งเรียงลำดับความสำคัญตามค่าไอเคนจากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจความเชื่ออำนาจภายในตนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ได้แก่ ด้านภาคภูมิใจในตนเองประกอบด้วย 20 ตัวแปร ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณประกอบด้วย 7 ตัวแปร ด้านความมีวินัยในตนเองประกอบด้วย 10 ตัวแปร ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ประกอบด้วย 8 ตัวแปร และด้านความวิตกกังวลประกอบด้วย 8 ตัวแปร

2. จากผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันได้องค์ประกอบทั้งสิ้น 5 องค์ประกอบ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 53 ตัวแปร ซึ่งเรียงลำดับความสำคัญตามค่าไอเกนจากผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันความเชื่ออำนาจภายในตนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ได้แก่ ด้านภาคภูมิใจในตนเองประกอบด้วย 20 ตัวแปร ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณประกอบด้วย 7 ตัวแปร ด้านความมีวินัยในตนเองประกอบด้วย 10 ตัวแปร ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ประกอบด้วย 8 ตัวแปร และด้านความวิตกกังวลประกอบด้วย 8 ตัวแปร ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงสำรวจ

3. จากผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันความเชื่ออำนาจภายในตนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาด้วยโปรแกรมลิสเรล พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีมาก โดยพิจารณาจากค่าสถิติต่างๆ ได้แก่

3.1. ค่าไค-สแควร์ ที่มีค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ 1 ($p = 1.00$) หมายความว่าค่าไค-สแควร์แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญมีค่าเข้าใกล้ศูนย์ และค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ มีค่าเท่ากับ 1.94 ยอมรับสมมติฐานหลักที่ว่าโมเดลตามทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3.2. ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง GFI และดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ CFI จากผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันความเชื่ออำนาจภายในตนได้ค่า $GFI = 0.98$ และค่า $CFI = 1.00$ แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี

3.3. ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว AGFI จากผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันความเชื่ออำนาจภายในตนได้ค่า $AGFI = 0.95$ แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี

3.4. ค่าดัชนีรากค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน standardized RMR จากผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันความเชื่ออำนาจภายในตน ได้ค่า standardized $RMR = 0.024$ แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี

3.5. ค่าดัชนีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ RMSEA จากการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันความเชื่ออำนาจภายในตนได้ค่า $RMSEA = 0.00$ แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี

จากผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันความเชื่ออำนาจภายในตนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งแสดงจากค่าสถิติที่แสดงข้างต้นซึ่งผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันนั้นเป็นผลที่ยืนยัน

องค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ 53 ตัวแปรของผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าจากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจเพื่อสำรวจตัวแปรของความเชื่ออำนาจภายในตนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาได้องค์ประกอบทั้งหมด 5 องค์ประกอบ คือ ด้านความภาคภูมิใจในตนเอง ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ด้านความมีวินัยในตนเอง ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความวิตกกังวล ประกอบด้วย 53 ตัวแปร ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้ คือ

1. จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความเชื่ออำนาจภายในตนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ได้องค์ประกอบจำนวน 5 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 53 ตัวแปร ได้แก่ ด้านภาคภูมิใจในตนเองประกอบด้วย 20 ตัวแปร ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณประกอบด้วย 7 ตัวแปร ด้านความมีวินัยในตนเองประกอบด้วย 10 ตัวแปร ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ประกอบด้วย 8 ตัวแปร และด้านความวิตกกังวลประกอบด้วย 8 ตัวแปร ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

ด้านแรกคือ ด้านความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นองค์ประกอบของความเชื่ออำนาจภายในตนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.44 – 0.63 ทั้งนี้ ลอร์ และวันเดอร์ลิช (Loer & Wunderlich, 1986 อ้างถึงใน บุปผา อยู่ยิด, 2534, หน้า 192) กล่าวว่า การที่นักเรียนเป็นบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนจะมีลักษณะเป็นบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเอง มีลักษณะเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง สามารถทำอะไรด้วยความภาคภูมิใจในตนเอง ชื่นชมตนเอง ประเมินตนเองอย่างเชื่อมั่น สามารถทำอะไรได้ตามความต้องการ เป็นที่ชื่นชอบในหมู่เพื่อนฝูง มักได้เข้าไปมีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ คนทั่วไปเคารพยำเกรง ได้รับการยอมรับจากคนส่วนมาก คนส่วนมากชอบคบหาสมาคมด้วย สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของ รอตเตอร์ (Rotter, 1982, p. 171) ที่กล่าวว่า บุคคลที่มีลักษณะความเชื่ออำนาจภายในตน จะมีลักษณะเป็นตัวของตัวเอง มีความกระตือรือร้นต่อความเป็นไปของสิ่งแวดล้อม มีแรงจูงใจ พยายามปรับปรุงสภาพแวดล้อมไปตามลำดับขั้นตอน เห็นคุณค่าและทักษะความพยายามของตนเอง สามารถปรับตัวและควบคุมสถานการณ์ และจัดการกับภาวะคุกคามในชีวิตด้วยตนเอง บุคคลเหล่านี้ยากที่จะถูกชักจูงให้เชื่อโดยไร้เหตุผล ซึ่งเป็นลักษณะของบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเอง นอกจากนี้สตรีกแลนด์ (Strickland, 1977, p. 221)

กล่าวว่า บุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนเป็นคนที่มีความเชื่อว่าสิ่งต่าง ๆ ที่ตนเองได้รับเกิดจากการกระทำของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นในด้านดีหรือในด้านร้ายก็ตาม ทำงานโดยใช้กระบวนการในการแก้ปัญหา ทำงานเป็นระบบและเป็นระเบียบ และเห็นคุณค่าและความพยายามของตนเอง มีความภาคภูมิใจในตนเอง และมีสังคมดีในหมู่เพื่อน สอดคล้องกับการวิจัยของบิงค์ และคณะ (Binks et al., 1994, p. 122) ได้ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง อารมณ์ โกรธ ความเครียด ความกลัว จิตใจห่อเหี่ยว ความไวของรู้สึก กับความเชื่ออำนาจภายในตนของพวกกรักร่วมเพศ เพื่อเปรียบเทียบระหว่างระดับของความภาคภูมิใจในตนเอง ความไม่โอห้ำ ความเครียด ความกลัว จิตใจห่อเหี่ยว ความไวของรู้สึก กับความเชื่ออำนาจภายในตนระหว่างพวกกรักร่วมเพศกับคนปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม 5 ระดับ ผลการวิจัยพบว่า บุคคลประเภทกรักร่วมเพศมีความภาคภูมิใจในตนเอง น้อยกว่าคนปกติ และมีความเครียด ความกลัว จิตใจห่อเหี่ยว ความไวของรู้สึก สูงกว่าคนปกติ และสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของศักดิ์ชัย นิธิภูมิ (2532, หน้า 292-294) ศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างความแปลกแยกกับพฤติกรรมการทำงานของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ความแปลกแยกกับพฤติกรรมการทำงานของครูสังกัดกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กัน และจิตลักษณะที่เป็นองค์ประกอบด้านบวกของความแปลกแยก 4 ด้าน ได้แก่ ความเชื่ออำนาจภายในตน ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรู้สึกเกี่ยวกับการสนับสนุนจากสังคม และทัศนคติที่ดีต่อสภาพการทำงาน ด้านใดด้านหนึ่งสูงแล้ว โดยเฉพาะความเชื่ออำนาจภายในตน จะเป็นผู้ที่มีจิตลักษณะด้านอื่นสูงตามด้วย

ด้านที่สองคือ การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นองค์ประกอบของความเชื่ออำนาจภายในตน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาด้าน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.28-0.51 ทั้งนี้ เอ็นนิส (Emmis, 1985, p. 45) กล่าวว่า การที่นักเรียนมีความเชื่ออำนาจภายในตนจะมีลักษณะเป็นบุคคลที่มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณซึ่งเป็นบุคคลที่มีการคิดแบบไตร่ตรอง และมีเหตุผลเพื่อการตัดสินใจก่อนที่จะเชื่อถือหรือก่อนที่จะลงมือปฏิบัติ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ มัวร์ และปาร์เกอร์ (Moore & Parker, 1986, pp. 4-5) กล่าวว่าคนที่มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณมีลักษณะการพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบในการตัดสินใจที่จะรับหรือปฏิเสธข้ออ้างต่าง ๆ เป็นการตัดสินใจอย่างฉลาด ในการเชื่อถือและการปฏิบัติ ซึ่งจะต้องมาจากการที่ได้มีการประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรอบคอบ ใช้ความสามารถในการเชื่อมโยงประเด็นปัญหาในการพิจารณาตัดสินใจในการกระทำต่าง ๆ อย่างถูกต้องเหมาะสม และ

เครก (Craig, 1966, pp. 108 – 111) กล่าวว่า บุคคลที่มีความคิดอย่างมีวิจารณญาณจะเป็นบุคคลที่มีลักษณะ ไม่เชื่อเรื่องวิญาณ ยอมเปลี่ยนความคิดเห็นเมื่อมีหลักฐานใหม่ที่ดีกว่า เชื่อมั่นในวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของ สตรีกลแลนด์ (Strickland, 1977, p. 221) ที่กล่าวว่า บุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนจะเป็นคนที่มีความเชื่อว่าสิ่งต่าง ๆ ที่ตนเองได้รับเกิดจากการกระทำของตนเอง ทำงานโดยใช้กระบวนการในการแก้ปัญหา ทำงานเป็นระบบและเป็นระเบียบ มีความตั้งใจในการศึกษาหาความรู้ เพื่อปรับปรุงตนเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมนั้น ๆ ซึ่งเป็นลักษณะของบุคคลที่มีความคิดอย่างมีวิจารณญาณ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ แวร์ไฮม์ และวูดสัน (Werhime & Woodson, 1971, pp. 443 - 444) กล่าวว่า บุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนเองสูงจะมีความเป็นอิสระ พอใจในการทำงานที่ตนกระทำอยู่ มีความตื่นตัว มีกระบวนการคิดที่เป็นขั้นตอน แจ่มชัด ยอมรับเป็นลักษณะของบุคคลที่มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมสุข โฉมเจริญ (2541, หน้า 113) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลพระบรมราชชนนีนครไค้ จากการศึกษาพบว่านักศึกษาพยาบาลที่มีความเชื่ออำนาจภายในตน จะมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่านักศึกษาพยาบาลที่มีความเชื่ออำนาจภายในตน นอกตน และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญกร คำคง (2542, หน้า 108) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่เกี่ยวกับความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสงขลา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความเชื่ออำนาจภายในตน การอบรมเลี้ยงดูแบบสนุก การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ คารุณี บุญวิก (2543, หน้า 120) พบว่า ปัจจัยด้านความเชื่ออำนาจภายในตน ความใจกว้าง การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย บุคลิกภาพในการแสดงตัว ความสามารถในการอ่าน มีความสัมพันธ์กับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และมีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อุษา ธนาบุญฤทธิ์ (2544, หน้า 106) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยบางประการ กับความเชื่ออำนาจภายในตนมีค่าเท่ากับ .690 และค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านบุคลิกภาพในการแสดงตัว การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ส่งผลต่อความเชื่ออำนาจภายในตน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยในต่างประเทศของ มารา (Marra, 1997, p. 125) พบว่า ความเชื่ออำนาจภายในตนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยผู้ที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนจะมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูง

ด้านที่สามคือ ความมีวินัยในตนเอง เป็นองค์ประกอบของความเชื่ออำนาจในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สาม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .534 - .416 ทั้งนี้ ดวงเดือน พันธมนาวิน (2527, หน้า 59) กล่าวว่า การที่นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนเองมีลักษณะคือ บุคคลที่ให้รางวัลตนเองเมื่อตนกระทำความดี และลงโทษตนเองเมื่อกระทำความชั่ว ซึ่งเป็นความสามารถในการควบคุมตนเอง หรือความสามารถที่จะยับยั้งเป็นตัวของตัวเอง โดยนักจิตวิทยาได้เรียกชื่อต่าง ๆ กันไปได้แก่ มโนธรรมหรือความรู้สึกผิดชอบชั่วดี พลังอีโก้ การควบคุมของอีโก การควบคุมตนเอง การจัดระเบียบตนเอง การมีวินัยในตนเองเป็นการแสดงความเป็นตัวของตัวเอง และความเป็นเอกเทศทางจริยธรรม ซึ่งลักษณะดังกล่าวแสดงถึงลักษณะการบรรลุพัฒนาทางจิตของบุคคล เป็นผู้ที่มีจริยธรรมสูงและมีลักษณะมุ่งอนาคต อันจะช่วยป้องกันบุคคลนั้นมิให้ทำความชั่วเพราะกลัวผลแห่งการกระทำ สอดคล้องกับแนวคิดของ ออซูเบล (Ausubel, 1968, pp. 459 – 460) กล่าวว่าผู้ที่มีวินัยในตนเองมีลักษณะ ปฏิบัติตนตามกฎหมายของสังคม ควบคุมอารมณ์ได้ และนอกจากนี้ วิวาทัน มูลสถาน (2523, หน้า 33) กล่าวว่า บุคคลที่มีวินัยในตนเองจะมีลักษณะเคารพสิทธิผู้อื่น ทำตามกฎหมายของสังคม มีความเชื่ออำนาจภายในตนเอง นอกจากนี้ สตรีกลแลนด์ (Strickland, 1977, p. 221) กล่าวว่า บุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนเอง เป็นบุคคลที่มีความเชื่อวาทะต่าง ๆ ที่ตนเองได้รับเกิดจากการกระทำของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นในด้านดีหรือในด้านร้ายก็ตาม เป็นคนที่มีบุคลิกภาพที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นผู้ที่มีการตัดสินใจที่ดี มีความเชื่อมั่นในเหตุผล และการตัดสินใจของตนเอง มีความมั่นคงและเด็ดเดี่ยว ทำงานเป็นระบบและเป็นระเบียบ ซึ่งเป็นลักษณะของบุคคลที่มีวินัยในตนเอง สอดคล้องกับ กัลยา สุวรรณรอด (2537, หน้า 45) พบว่าบุคคลที่มีความมีวินัยในตนเองมีลักษณะพฤติกรรมคือ มีความรับผิดชอบ มีความมั่นใจในตนเอง มีความซื่อสัตย์ มีความตรงต่อเวลา มีความเป็นผู้นำ มีความอดทน ดังที่ สายพิน ประเสริฐ (2538, หน้า 8 – 9) กล่าวว่า บุคคลที่มีความมีวินัยในตนเองมีลักษณะพฤติกรรมคือ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความเป็นผู้นำ มีความรับผิดชอบ มีความตรงต่อเวลา เคารพสิทธิผู้อื่น มีระเบียบปฏิบัติตามกฎหมายเกณฑ์ของสังคม มีลักษณะมุ่งอนาคต มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทนเพียรพยายาม รู้จักการเสียสละเห็นอกเห็นใจผู้อื่น นอกจากนี้ยังมีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิเชียร รักการ (2522, หน้า 89) พบว่า ความเชื่ออำนาจในตนเองจะทำให้คนมีพฤติกรรมไม่ชอบอยู่เฉย ๆ ชอบทำกิจกรรมต่าง ๆ มีความอยากรู้อยากเห็น พยายามใฝ่ใจเรียนรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี มีความกระตือรือร้น มีลักษณะผู้นำ มีวินัยแห่งตน และมีคุณธรรมแห่งการเป็นพลเมืองดีสูง นอกจากนี้จากผลการวิจัยของ กรุณา กิจขันธ์ (2517, หน้า 97) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ความมีวินัยแห่งตน ความเชื่ออำนาจภายใน – ภายนอกตน และ

คุณธรรมแห่งพลเมืองดี พบว่าความมีวินัยแห่งตน คุณธรรมแห่งพลเมืองดี มีความสัมพันธ์กับความเชื่ออำนาจภายใน – ภายนอกตน แสดงให้เห็นว่า บุคคลที่มีความมีวินัยแห่งตน มีคุณธรรมแห่งพลเมืองดี จะเป็นคนที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูงกว่าคนที่มีความมีวินัยแห่งตนและคุณธรรมแห่งพลเมืองดีต่ำกว่า

ด้านที่สี่คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นองค์ประกอบของความเชื่ออำนาจในตนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สี่ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .492 - .409 ทั้งนี้การที่นักเรียนเป็นบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนจะมีลักษณะของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ดังแนวคิดของ รอตเตอร์ (Rotter, 1982, p. 1) กล่าวว่า บุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนจะมีความเชื่อหรือการรับรู้ถึงสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองเป็นผลมาจากการกระทำของตนเองซึ่งผลจะเป็นอย่างไรตนเองสามารถควบคุมได้ บุคคลประเภทนี้จะมีลักษณะเป็นตัวของตัวเอง มีความกระตือรือร้นต่อความเป็นไปของสิ่งแวดล้อม มีแรงจูงใจ พยายามปรับปรุงสภาพแวดล้อมไปตามลำดับขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ตักศิชัย นิรัญทวี (2532 , หน้า 292 –294) ได้ทำการวิจัยเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความแปลกแยกกับพฤติกรรมการทำงานของครูสังกัด กรุงเทพมหานคร พบว่า ความแปลกแยกกับพฤติกรรมการทำงานของครูสังกัดกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กัน และจิตลักษณะที่เป็นองค์ประกอบด้านบวกของความแปลกแยก 4 ด้าน ได้แก่ ความเชื่ออำนาจภายในตน ความภาคภูมิใจในตนเอง ความรู้สึกเกี่ยวกับการสนับสนุนจากสังคม และเจตคติที่ดีต่อสภาพการทำงาน ด้านใดด้านหนึ่งสูงแล้วโดยเฉพาะความเชื่ออำนาจภายในตน จะเป็นผู้มีจิตลักษณะด้านอื่นสูงตามด้วย และผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับ นิคุบล ฐิติน (2539, หน้า 15) ศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความเชื่ออำนาจภายในตนกับพฤติกรรมการทำงานของพนักงานสินเชื่อธนาคารพาณิชย์ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า คนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีพฤติกรรมการทำงานที่เหมาะสมมากกว่าคนที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนต่ำกว่า แสดงว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กับความเชื่ออำนาจภายในตน นอกจากนี้จากงานวิจัยในต่างประเทศของ อิทเซน (Eitzen, 1975, p. 30) ศึกษาการเปลี่ยนแปลงความเชื่ออำนาจภายในตน โดยการให้การเสริมแรงด้วยเบี้ยรางวัลของบุคคล ผลการวิจัยปรากฏว่า มีการเปลี่ยนแปลงความเชื่อของบุคคลจากเชื่ออำนาจภายนอกตนมาเป็นความเชื่ออำนาจภายในตนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากขึ้น แสดงว่าการใช้เบี้ยรางวัลเพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมทำให้ความเชื่ออำนาจภายในตนเปลี่ยนไปอีกด้วยคือ ผู้รับเบี้ยรางวัลมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกลายเป็นบุคคลที่เชื่ออำนาจภายในตนสูงขึ้นด้วย

ด้านสุดท้าย คือ ความวิตกกังวลเป็นองค์ประกอบของความเชื่ออำนาจในตนของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาเป็นองค์ประกอบที่ห้า มีค่าน้ำหนัก
องค์ประกอบตั้งแต่ .736 - .505 ทั้งนี้การที่นักเรียนที่เป็นบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนจะมี
ลักษณะของความวิตกกังวล ดังแนวคิดของ อิงลิช และอิงลิช (English & English, 1968, p. 35)
กล่าวว่า ความวิตกกังวล เป็นภาวะความไม่สบายใจ อันเนื่องมาจากความปรารถนาอันแรงกล้า
และแรงขับที่ไม่อาจไปถึงเป้าหมายที่ต้องการได้ ความกลัวอันว่าวุ่นสับสน ว่าอาจมีสิ่งเลวร้ายเกิด
ขึ้นในอนาคต ความกลัวที่ต่อเนื่อง นอกจากนี้ ฮอลล์ และลินเซย์ (Hall & Lindzey, 1970, p.
44) กล่าวว่า ความวิตกกังวลเป็นสภาวะของความตึงเครียดเป็นแรงผลักดันความหิว หรือความ
รู้สึกทางเพศ แต่ต่างกันตรงที่ว่า สภาวะดังกล่าวไม่ได้เกิดจากสภาพในร่างกาย แต่มีสาเหตุดั้งเดิมมา
จากภายนอก เมื่อความวิตกกังวลถูกเร้าให้เกิดขึ้นมักจะสร้างแรงจูงใจให้บุคคลต้องทำอะไรบาง
อย่างเพื่อลดภาวะดังกล่าว แสดงว่า ลักษณะของความวิตกกังวลมีความสอดคล้องกับลักษณะของ
บุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายในตน กล่าวคือ บุคคลที่มีความวิตกกังวลน้อยจะมีความเชื่ออำนาจ
ภายในตนเองสูงกว่าบุคคลที่มีความวิตกกังวลมาก สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของ เอกซ์แลนด์
(Eggland, 1973, p. 5) กล่าวว่า บุคลิกภาพของบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกตน คือ มีความ
วิตกกังวลในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ แสดงว่าบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูงจะมีความ
วิตกกังวลน้อย สอดคล้องกับแนวคิดของ มัวร์สันด์ (Moursund, 1976, p. 201) พบว่า เด็กที่มี
ความเชื่ออำนาจภายในตนเองเป็นผู้ที่ทำให้ชีวิตของตนเองสนุกสนานได้เสมอ มีความสุขใจใน
สภาพที่เป็นอยู่ มีความวิตกกังวล ความเครียดน้อย ทั้งนี้เพราะเขารู้จักการประเมินจุดเด่น จุดด้อย
ของตนเองได้อย่างแม่นยำและสามารถที่จะต่อสู้กับสังคมและสามารถแก้ปัญหาส่วนตัวได้ดี นั่นคือ
เด็กมีความสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี ในขณะที่เดียวกันก็เปลี่ยนหรือปรับสิ่งแวดล้อม
ให้เข้ากับเขาด้วย นอกจากนี้ยังชอบเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และมีความรับผิดชอบต่อ
พฤติกรรมที่เกิดขึ้น ซึ่งตรงกันข้ามกับเด็กที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกตน นอกจากนี้ยังสอดคล้อง
กับแนวคิดของ แวร์ไฮม์ และวูดสัน (Werhime & Woodson, 1971, p. 443 - 444) กล่าวว่า เด็ก
ชายที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนเองสูงจะมีความเป็นอิสระ พอใจในการทำงานที่ตนกระทำอยู่
มีความตื่นตัว มีกระบวนการคิดที่เป็นขั้นตอน แจ่มชัด ยอมรับ และกล้าแสดงความต้องการของ
ตน ดังที่ผลการวิจัยของ บิงค์ และคณะ (Binks et al., 1994, p. 122) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการ
อธิบายกระบวนการสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง อารมณ์โกรธ ความเครียด ความกลัว จิตใจ
ห่อเหี่ยว ความไวของรู้สึก กับความเชื่ออำนาจภายในตนของบุคคลประเภทกร่วมเพศ เพื่อเปรียบเทียบ
ระหว่างระดับของความภาคภูมิใจในตนเอง ความไม่พอใจ ความเครียด ความกลัว จิตใจ
ห่อเหี่ยว ความไวของรู้สึก กับความเชื่ออำนาจภายในตนระหว่างพวกกร่วมเพศกับคนปกติ

พบว่าบุคคลประเภทรักร่วมเพศมีความภาคภูมิใจในตนเอง น้อยกว่าคนปกติ และมีความเครียด ความวิตกกังวล ความกลัว จิตใจห่อเหี่ยว ความไวของรู้สึก สูงกว่าคนปกติ ในด้านงานวิจัยของคนไทยก็มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร สถิตย์ถาวร (2540, หน้า 18) ได้ศึกษาผลการใช้ข้อมูลและการสนับสนุนทางอารมณ์ต่อความวิตกกังวลก่อนการผ่าตัดของผู้ป่วยต่ำกว่าผู้ป่วยที่ไม่ได้ให้ข้อมูลการผ่าตัดที่เป็นเช่นนี้ เพราะการที่ผู้ป่วยได้รับข้อมูลก่อนผ่าตัดทำให้เกิดการเรียนรู้ มีการเปลี่ยนแปลงการรับรู้สถานการณ์ได้ถูกต้อง ไม่คาดการณ์ล่วงหน้าอย่างผิด ๆ ถูก ๆ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความวิตกกังวล

2. ผลการวิเคราะห์ห่อองค์ประกอบเชิงยืนยันความเชื่ออำนาจภายในตนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา แสดงผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างของการวิเคราะห์ห่อองค์ประกอบเชิงสำรวจมีความสอดคล้องกับโมเดลสมการโครงสร้างของการวิเคราะห์ห่อองค์ประกอบเชิงยืนยันนั่นคือ โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้คือ ค่าดัชนี $GFI = 0.98$ ค่าดัชนี $AGFI = 0.95$ ค่าดัชนี $CFI = 1.00$ ค่าดัชนี $Standardized\ RMR = 0.025$ ค่าดัชนี $RMSEA = 0.00$ ค่าไค-สแควร์มีความน่าจะเป็นเท่ากับ 1 ($p = 1.00$) แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญ และมีค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์เท่ากับ 1.94 ผลการวิเคราะห์ห่อองค์ประกอบเชิงยืนยันนั้นเป็นผลการยืนยันองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ 53 ตัวแปรของผลการวิเคราะห์ห่อองค์ประกอบเชิงสำรวจ แสดงให้เห็นว่าจากผลการวิเคราะห์ห่อองค์ประกอบเชิงสำรวจเพื่อสำรวจตัวแปรของความเชื่ออำนาจภายในตนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาได้องค์ประกอบทั้งหมด 5 องค์ประกอบ คือ ด้านความภาคภูมิใจในตนเอง ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ด้านความมีวินัยในตนเอง ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความวิตกกังวล และ 53 ตัวแปร มีความสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ห่อองค์ประกอบเชิงยืนยัน แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ กล่าวคือ ผลการวิเคราะห์ห่อองค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลความเชื่ออำนาจภายในตนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา มีความสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่ศึกษาและสอดคล้องกับผลการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยในครั้งนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิเคราะห์ห่อองค์ประกอบเชิงยืนยันความเชื่ออำนาจภายในตน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ได้องค์ประกอบของความเชื่ออำนาจภายในตนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา มีทั้งสิ้น 5

องค์ประกอบ จำนวน 53 ตัวแปร ประกอบด้วย ด้านความภาคภูมิใจในตนเอง ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ด้านความมีวินัยในตนเอง ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความวิตกกังวล ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ในการส่งเสริมปลูกฝังลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนให้มีความเชื่ออำนาจภายในตนให้มากขึ้นทั้งนี้ทางโรงเรียนมัธยมศึกษาสามารถนำแบบวัดความเชื่ออำนาจภายในตนของนักเรียนไปใช้ทดสอบนักเรียน ทำให้ได้ทราบว่านักเรียนแต่ละคนมีความเชื่ออำนาจภายในตนหรือไม่ ทำให้โรงเรียนสามารถพัฒนาและเสริมสร้างความเชื่ออำนาจภายในตนให้แก่นักเรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนเพื่อการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีลักษณะทั้ง 5 องค์ประกอบข้างต้น ซึ่งจะเป็นผลทำให้นักเรียนมีความเชื่ออำนาจภายในตนมากขึ้น และนอกจากนี้ส่งผลต่อการเป็นบุคคลที่สังคมต้องการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นต่อไปได้

2. จากผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบความเชื่ออำนาจภายในตนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาด้านความภาคภูมิใจในตนเองมีความสำคัญมากที่สุด โรงเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาที่นำแบบวัดไปใช้ควรให้ความสำคัญกับองค์ประกอบด้านนี้มากกว่าองค์ประกอบด้านอื่นในการพัฒนาความเชื่ออำนาจภายในตนของนักเรียนแต่ละคน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาองค์ประกอบของความเชื่ออำนาจภายในตนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในการทำวิจัยครั้งต่อไป อาจใช้กลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย นิสิตนักศึกษาในสถาบันการศึกษาของรัฐ หรือเอกชน หรือบุคคลในกลุ่มอาชีพอื่น เช่น พ่อค้า ครู แพทย์ พยาบาล เป็นต้น แล้วใช้การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างกลุ่มพหุ เพื่อศึกษาดังนี้บ้างชี้ต่าง ๆ ได้กว้างขวางและครอบคลุมมากขึ้น เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคลให้มีความเชื่ออำนาจภายในตน

2. ควรมีการศึกษาหาสาเหตุของการเกิดความเชื่ออำนาจภายในตนของบุคคล ทั้งนี้เพื่อปลูกฝังให้บุคคลมีความเชื่ออำนาจภายในตนตั้งแต่วัยเด็กและสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพของสังคม โดยอาจทำการศึกษาในรูปของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุศึกษาตัวแปรแฝงที่ส่งผลต่อความเชื่ออำนาจภายในตน และนำข้อค้นพบไปใช้ในการส่งเสริมให้บุคคลเกิดมีความเชื่ออำนาจภายในตนต่อไป

บรรณานุกรม